

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 800
Letna naročnina L 1.500
Letna inozemstvo L 2.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XI. - Štev. 3

Gorica - četrtek 15. januarja 1959 - Trst

Posamezna številka L 30

Katoliški tisk in javno mnenje

Katoliškemu tisku je posvečen ves mesec januar in še posebej je posvečena nedelja 1. februarja, prva po prazniku sv. Frančiška Saleškega, apostola in patrona dobrega tiska, ki je dne 29. januarja.

Zares primerno je, da ob tej priliki pomislimo, kako usodnega pomena in važnosti je katoliški tisk pri oblikovanju javnega mnenja, ki tako mogočno vpliva na vse življenje. Tisk je prva vesela v današnjem svetu, ki more storiti veliko dobrega, ako je v službi resnice, dobrote, strpnosti in mednarodnega sporazumevanja. Lahko pa tisk povzroči nepopravljivo škodo in neizmerno slabega, ako časniki, tiskarska podjetja in knjižne založbe bolj služijo trgovskim in strankarskim koristim kakor javni blaginji. Zato pa je tisk, ta čudovita iznajdba človeškega razuma, ali najboljša šola omike in posvečenja ali pa brezno najtežjih zmot in npravnih zablod.

VAZNOST JAVNEGA MNENJA

Neizpodbitno dejstvo je, da je človek v neki meri ujetnik javnega mnenja. Redki so veleumi in globoke duše, ki uravnavajo svoje mišljenje in hotenje neodvisno od časovnega javnega mnenja. Po veliki večini smo ljudje slični ribicam: kakor se ribe kretajo in živijo v vodi, tako se človeški duh pretaka in preliva v ozračju javnega mnenja. Javno mnenje je namreč nekako občestveno doživljanje dnevnih dogodkov, nekaj naraven odmev skupnega mišljenja, čustvovanja in duhovnega gledanja na življenje in zgodovino.

Ce kdaj, je v naši dobi javno mnenje odločilno. Sodobni človek živi v izrednih razmerah. Življenje šviga mimo njega z omamno brzino, tako da skoro nima časa, da bi za hipček postal, premislil, se odločil. Seže po časopisu in reviji, pa jih samo prelika, — kdo bo še mirno prebral leposlovno delo; sede k radiu ali televizijskemu aparatu ter posluša novice — kdo bo jemal v roko znanstveno revijo in proučeval znanstvene izsledke! Zato pa moderni človek ne prodira v bistvo resnice, pač pa ostaja na površju videza: kino, radio, televizija, tisk, propaganda mu nepretrgoma bijejo ob senice, mu polnijo možgane, tako da človek le prepogostoma klone pred javnim mnenjem in po njegovih naukih uravnava svoje življenje.

Kaj pa božje zapovedi, cerkvene postave, razodetje, vera? Statistike nam pravijo, da hodi v naših krajih v cerkev vsak tretji človek; eden na tri gre torej v cerkev na nedeljo, to je enkrat vsakih sedem dni. Kako bo to, kar je slišal pri pridigi, nevtaliriziralo vtise radia, televizije, časopisa, ki so mu pri roki vsako uro, vsako minuto življenja?

Zato pa živi velika večina sodobnega človeštva ne po nauku sv. vere niti ne po ukazih treznega presojanja, pač pa v duhu časa, v skladnosti z javnim mnenjem.

Leta 1950 je imel sv. oče Pij XII. važen govor o nalogah katoliškega tiska. Rekel je med drugim: »Poslanje kat. tiska je v tem, da pravilno usmerja občestveno doživljanje dnevnih dogodkov in okoliščin ter da v luči evangelijske resnice ustvarja javno mnenje. Katoliški tisk mora v luči razodetja in zdravega razuma ocenjevati vrednote življenja; odločno in neustrašeno se mora postaviti za resnico in poštenje, pa naj uživa slabi tisk, ki streže počutnosti in laži, vso popularnost in priljubljenost. Prav s svojo načelnostjo bo kat. tisk rešil človeštvo nevarnih zmot in zablod in se bo tako izkazal vrednega gesla, ki pravi: »Katoliški časopis ob vsakem katoliškem ognjišču!«

RAZNE VRSTE TISKA

Kaj pa pravzaprav znači izraz »katoliški tisk«? — Z izrazom tisk označujemo vse to, kar v tiskarnah natiskajo kot knjige, periodične publikacije, revije, tednike, dnevnik, liste. Ta tisk je lahko:

1. Verski ali cerkveni, če ga Cerkev ustanovi za nadnaravne namene ali ga pozneje prevzame za svojega, tako da je od nje odvisen. Med verski tisk zatorej štejemo vse liturgične knjige, kot misal, brevij; verske publikacije kot molitvenike, katekizme; razne škofijske in župnijske liste itd.

2. Katoliški tisk, če je neekerkveno glasilo katoličanov, ki lahko zasleduje tudi zgolj svetne namene, a skuša te namene doseči v skladnosti z načeli katoliške vere. Tu na Gorškem bomo šteli med katoliški tisk: Kat. glas, Pastirčka, Mladiko, Knjižice, Mohorjeve knjige.

3. Svetni tisk, ako časopis zasleduje namene, ki niso odvisni od Cerkev in če te namene in sredstva do njih ne

motri strogo s stališča kat. vere, pač pa zgolj z znanstvenega, prosvetnega, športnega stališča. Slični tisk, če ni strogo tehničnega značaja, bo težko ostal versko neopredeljen, ker je nemogoče, da bi mogel pisati o življenju in znanstvenih izsledkih, ne da bi zavzel določeno stališče do problema vere in npravnosti.

4. Brezverski in brezbožni, če piše v nasprotju z verskimi in npravnimi nauki. Takšen tisk je vsa komunistična literatura, ker odkrito izpoveduje materialistični svetovni nazor in zato širi brezboštvo, brezverstvo in svobodno počutno izživljanje. Enako nevaren je tudi laiciistični tisk, ki ga navdihujejo frimasonske lože in ki se ne briga ne za božje in ne za cerkvene postave, ker širi napačna in pogubna naziranja in ker zlasti prikazuje v blestečih podobah in slikah nizkosti in tako streže pod krinko očarujočega kratkočasnja počutnosti in poželjivosti.

R. K.

Po obisku v Kairu in Atenah

Načelnik ital. vlade Fanfani se je v nedeljo vrnil s svojega obiska na Srednjem Vzhodu. Obisk Fanfanija v Kairu se uvršča v prizadevanja Italije, da ohrani in utrdi dobre odnose z arabskim svetom in da prebije led med Nasserjem in Zahodom ter tako vzpostavi most sprave in zblizanja s prebujajočim se arabskim svetom, katerega središče je prav Kairo kot prestolnica Združene arabske republike (ZAR). Zato so to pobudo ital. predsednika podprli tudi zavezniški. Z druge strani pa sami Egipčani priznavajo, da Italija kaže posebno razumevanje za probleme arabskega sveta. Potovanje v Kairo je le dosledno izvajanje vladnega programa v zunanji politiki. Kljub temu je vlada s to potezo presemetila tako levo opozicijo kakor konservativne kroge. V bistvu je za povratek k izročilu zunanjepolitičnega pobud pok. De Gasperi, ki je dejal: »Če hočemo doseči sodelovanje z arabskimi narodi, jim moramo dati najprej zadoščenje.«

Potovanje je zaenkrat bilo bolj poizvedovalnega značaja; ni šlo za to, da bi Nasserja pridobili za stvar zahoda, ampak da se prisluhne težnjam arabskih narodov na Srednjem Vzhodu, ki se premetavajo med Vzhodom in Zahodom ter trudno iščejo pot do neodvisnosti in gospodarskega napredka.

Fanfani se je v Egiptu zadržal tri dni. Prva dva dni sta bila posvečena političnim razgovorom z Nasserjem, tretji pa obisku egiptovskih znamenitosti ter italijanske skupnosti v Egiptu. Razgovori so se nanašali predvsem na vprašanje življenjskih pogojev ital. izseljencev, na gospodarsko in kulturno vprašanje med ZAR in Italijo. Najvažnejši del razgovorov je obsegal odnose med Zahodom in arabskim svetom, položaj na Srednjem Vzhodu, Izrael ter odnose med državami Sred. Vzhoda in komunizmom. Šlo je bolj za načelna vprašanja, zato praktičnih rezultatov v tem smislu ni bilo. Zato tudi zaključno poročilo vsebuje le splošne diplomatske izjave o soglasju v obravnavanih problemih. Posebej poročilo našteva vrsto dogovorov o večjih ugodnostih za Italijane v Egiptu. Povečali so vsoto, ki jo lahko prenesejo v Italijo od dose-danjih 200 tisoč egiptovskih lir na 700 tisoč. Sporazumeli so se tudi, da bo Italija kupovala egiptovski bombaž in da bo nabavila Egiptu sto ton žita. Fanfani je povabil Nasserja v Rim.

Med svojim bivanjem v Egiptu, si je ital. predsednik ogledal grobnice faraonov, piramide in druge znamenitosti ter ital. zavode v Kairu. Zadnji dan pa se je podal v puščavo in pri El Alameinu odkril kostnico, kjer so zbrali kosti 4.600 ital. vojakov.

Fanfani je bil tako prvi zahodni vladni predsednik, ki je po sueski homatijah obiskal Kairo. S tem je napravil Zahodu lepo uslugo, da se je približal Nasserju, kateri si verjetno želi zopet pridobiti zaupanje Zahoda. Bil je to uvod v boljše razumevanje med obema stranema.

Ta obisk stvarno dokazuje, kako je mogoče posebno nalogo Italije v odnosih do afriško-azijskih držav spraviti v sklad z zvestobo atlantskemu zavezništvu, in pa, kako je opravljanje te posebne naloge potrebno zaradi svetovnega položaja. Ta posebna naloga izvira iz prepričanja, da se mora Zahod dejansko vključiti v obnovitvena in razvojna gibanja, ki se kažejo na teh področjih, katera še niso vključena v noben tabor. Drugače bodo ti predeli neizogibno postali plen sovjetskega komunizma, kakor pričajo nedavne izkušnje na Srednjem Vzhodu.

De Gaulleova zmaga

Pretekli četrtek so v Parizu slovesno proglasili za predsednika nove (V.) francoske republike gen. De Gaullea, katerega so izvolili že 21. dec. lani. V slavnosti dvorani elizejske palače mu je bivši predsednik René Coty ob prisotnosti državnih in diplomatskih predstavnikov slovesno predal posle. Oba sta bila videti gignjena nad tem zgodovinskim trenutkom, s katerim se pričanja novo obdobje politične zgodovine Francije. Francosko politično življenje je z De Gaulleovim prihodom na oblast doživelo globoko preobrazbo, neke vrste nekrvavo revolucijo. V svojem govoru je general povzdigoval novo francosko skupnost narodov, v kateri zavzema važno mesto Alžirija, ki bo v bodočnosti sama razvila svojo osebnost. Ta izjava je vzne-mirila francoske nacionaliste v Severni Afriki, ki so jo razumeli, kot da gen. De Gaulle misli na avtonomijo Alžirije.

Prvo politično dejanje gen. De Gaulle kot predsednika republike je bilo imenovanje gollista Michela Debreja za novega načelnika franc. vlade. V njegovi vladi

Mikojan v Ameriki

Sovjetski podpredsednik Mikojan že ves teden »vandra« po glavnih mestih ZDA ter je imel tudi važne razgovore z glavnimi ameriškimi osebnostmi. Čeprav vsi zatrjujejo, da gre za privaten obisk, se je sestal tudi z Dullesom in podpredsednikom Nixonom, s katerima se je razgovarjal o najbolj kočljivih mednarodnih problemih, posebno še o Berlinu in nemškem vprašanju nasplošno.

Razgovori so potekali zelo odkrito in sproščeno: da so Rusi sploh pristali na prosto razpravljanje o nemškem vprašanju, je vsekakor vzpodbuden korak naprej. Nixon je Mikojanu izročil osebno poslanico za Hruščeva.

Med svojim potovanjem po ameriških zveznih državah je bil gost raznih industrijalcev in trgovskih družb. Povsod je bil lepo in prijateljsko sprejet. Vendar imajo policisti z njim mnogo dela in skrbi, ker ga morajo povsod varovati pred demonstracijami sovražno razpoloženih madžarskih in drugih beguncev iz vzhodne Evrope. Protestne demonstracije so zavzele tak obseg, da je moral sam Eisenhower pozvati ameriško ljudstvo, naj bo do sovjetskega gosta vljudno, kakor je navada do tujih gostov. V Detroitu so metali proti Mikojanu gnijla jajca ter vihteli pesti.

Sovjetski podpredsednik se je povsod izkazal vljudnega in ugla-jenega; obiskal je velike trgovine z avtomatično postrežbo, se razgovarjal s preprostimi ljudmi ter vsakomur stisnil roko. Izredno prožnega se je pokazal v političnih vprašanjih. Dal je razumeti, da Kremelj želi razpravljati na miren način o berlinskem vprašanju in zato želi vedeti za zahodne proti predloge. Zato mnogi pripisujejo njegovemu poslanstvu v ZDA poizvedovalno vlogo pred sklicanjem morebitne konference na najvišji ravni. — Mikojanova osebnost je za to nalogo najbolj pripravna. Sovjetska diplomacija se vedno poslužuje skrivnostnega Mikojana, kadar je treba rešiti najtežja politična

vprašanja. V tem oziru ima Mikojan zelo dober nos in človek intuicije, kot je, vedno izvoha, kje je nevarnost. Zato je bil prej Stalinov miljenček, sedaj pa je prvi prijatelj Hruščeva.

Kot spreten diplomat in trgovinski strokovnjak je na obisku po ZDA znal združiti sladko s koristnim (dulce cum utile), turizem in trgovino s politiko. — Njegov obisk v Ameriki se bo zaključil okrog 20. t.m. Pred tem se bo sestal še z Eisenhowerjem in Dullesom. Zato se ZDA medtem posvetujejo z zavezniki, če imajo povedati kaj novega Mikojanu v zvezi z nemškim vprašanjem.

Spričo važnosti Mikojanovega poslanstva je nemški kancler Adenauer poslal v Washington svojega svetovalca von Eckardta, da mu sproti direktno sporoča.

(a. t.)

Nove sovjetske pobude za mir z Nemčijo

Medtem ko se Mikojan spreha-ja po Ameriki, so Sovjeti prišli na dan z novo pobudo o nemškem vprašanju. Ne oziraje se na predloge zapadnih držav, predlaga Moskva v zadnji noti konferenco za sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo za ceno njene nevtralizacije. Združitev pa je po mnenju Moskve stvar obeh Nemčij. Tozadevne note je Sov. zveza poslala vsem državam, ki so se borile proti Hitlerju, tudi Italiji. Mirovna pogajanja naj bi se pričela v teku dveh mesecev v Pragi ali Varšavi. — To so v glavnem zadnje sovjetske želje.

Odmevi na sovjetske predloge so v zahodnih državah negativni, zlasti še v Bonnu, medtem ko je stališče Londona bolj popustljivo. — Kot znano zahodnjaki vztrajajo na stališču, da je treba Nemce najprej združiti na podlagi svobodnih volitev ter rešiti nemško vprašanje v okviru splošne evropske varnosti. Razlika v stališčih Vzhoda in Zahoda je torej še velika. Do kompromisnega sporazuma lahko pride le, če obe strani popustita in spremenita svoje dosedanje predloge, ki si v bistvu nasprotujejo.

Neredi v Belgijskem Kongu

Pretekli teden so v Leopoldvillu, glavnem mestu Belgijskega Konga, izbruhnili neredi zaradi prepovedi nekega zborovanja domačinov. Manifestanti so se spravili na trgovine in stanovanja Evropejcev ter jih opustošili; tudi misijonsko postajo sv. Petra so opustošili. Spopadli so se tudi s policijo. Tragična bilanca teh krvavih neredov je bila 35 mrtvih — čez 100 ranjenih. Materialna škoda je velika.

Ta nenaden izbruh je zelo prizadel uradne belgijske kroge; tudi druge je presenetil. Zgleda, da je glavni vzrok nezadovoljstva med afriškimi domačini velika brezposelnost. Drugi pa stavijo dogodke v zvezi z napovedanim načrtom o večji avtonomiji Konga.

Poleg tega je preblizu Francoske ekvatorialna Afrika, kjer so si nekatere dežele izbrale neodvisnost, da ne bi njihov zgled privlačeval. Klic po neodvisnosti je težko premagati, potem ko se zbudi hrepenenje v srcu.

NAŠ TEDEN V CERKVI

18.1. nedelja, 2. po Razgl. Gosp.: Stol sv. Petra v Antiohiji. Začetek svetovne osmine za zedinjenje cerkva
19.1. ponedeljek: sv. Marij, Marta, Avdijak in Abak, mučenci
20.1. torek: sv. Fabijan in Sebastijan, m.
21.1. sredo: sv. Neža, dev., m.
22.1. četrtek: sv. Vincencij in Anastazij, m.
23.1. petek: Zaroka Marijina; sv. Rajmund., spozn.
24.1. sobota: sv. Timotej, škof, mučenec; učenec apostola Pavla

*

SV. MARIJ, MARTA IN NJUNA SINO-

VA. Doma so bili v daljni Perziji. Prišli so v Rim na božjo pot, da bi obiskali grobove svetih mučencev.

Bilo pa je tedaj v Rimu dosti kristjanov v ječah. Obiskovali so jih, jim dali podpore, jih osrčevali in tolažili. Poganska oblast je tudi nje prišla. Ker niso hoteli darovati malikom in se odpovedati pravi veri, jih je oblastnik dal hudo mučiti, najprej mater, nato moža in sinova. To je bilo pod cesarjem Klavdijem (268-270).

Da bi bile tudi naše družine odločno krščanske, požrtvovalne in dobrodelne. — Koliko kristjanov ječi po komunističnih ječah! Ali vsaj moliš zanje?

IZ SV. EVANGELIJA

2. nedelja po Razgl. Gospodovem

Božič je že za nami, Zveličar je med nami in med nami vedno ostane. Kako je bil sprejet? Kako je cenjen in čislán, koliko je ljubljen in iskan? Ali nismo morda podobni Judom, o katerih je zapisal sv. Janez: med svoje je prišel in njegovi ga niso sprejeli? — Bodimo kristjani s srcem, kristjani z dušo in telesom!

Današnja sv. maša je kakor en sam nepretrgan slavošpev nebeskemu Vladarju, ki je izkazal in še vedno izkazuje toliko dobrot nam, revnim in potrebnim ljudem. On nam je dal veliki dar življenja, dal nam je življenje, in sicer človeško življenje. Ustvaril nas je kot ljudi (ne kot živali!), z neumrjočo dušo, v svojo večno slavo in čast. Dal nam je nadalje neprecenljivo božjo milost in z njo nadnaravno življenje. Po grehu nam je pripravil odrešenje. Po Zveličarju nas je odrešil, oteklenske oblasti in grešnega jarma, posvojil in posinovil. Vsak dan znova nam pomaga v naših dušnih in telesnih potrebah: deli nam milosti, daje navdihe, vliva moč, prevodi hrano, nad nami ne prestando čuje in bedi. Vedno misli na nas, kot oče skrbi za nas in nam pripravlja večno srečo v nebesih. Dobri Bog ima venomer v mislih naša nebesa, našo popolno in nesmrtno blaženost.

Po vsej pravici torej zasluži,

Iz življenja Cerkve

Prodajanje nevest

V mnogih krajih Afrike je velika ne-sreča za zdravo družinsko življenje prodajanje nevest. Dote, ki jo oče zahteva za hčer, je tako visoka, da jo zmoro le bogati ženin. Zaradi takega položaja se množijo grešne zveze. Katoliški škofje so zadnji čas ostro nastopili proti tej razvadi. Nadškof Graffin v Kamerunu pravi v zadnjem pastirskem pismu takole: »Zahtevanje dote je bistveno grešno: gre za pravo trgovino s človekom. Oče proda svojo hčer, ali brat svojo sestro tistemu, ki zanjo več ponudi.« Nadškof pod smrtnim grehom prepoveduje tako trgovino. Ista kazen zadene tudi posrednike in priče. Nadalje prepoveduje vsako razpravljanje, če ni morda običaj dote le koristen.

Nagrajen film

Na belgijskem festivalu je bil nagrajen misijonski dokumentar »Tokende«, ki traja eno uro in pol. Film so predvajali na Svetovni razstavi v Bruslju. Sedaj ga predvajajo po belgijskih dvoranih. V kratkem ga bodo začeli predvajati tudi po drugih državah.

Sveti oče med gojenci malega semenišča

Na praznik sv. Treh kraljev je papež Janez XXIII. opravil sv. mašo za gojence rimskega malega semenišča. Zbranih je bilo 180 gojencev. Z očetovskimi besedami jih je vzpodbujal k resni pripravi na duhovniški stan.

Opera za svetega očeta

Člani rimske opere so pretekli ponedeljek za sv. očeta v avditoriju Pijeve palače izvajali opero Zločin v katedrali. V dvorani so bili zbrani tudi številni kardinali in člani diplomatskega zbora. Izvajanje opere je vodil Hildebrand Pizzetti, ki je tudi avtor opere. Kot je znano, opera Zločin v katedrali prikazuje mučniško smrt londonskega svetega Tomaža

Becketa. Sveti oče je dirigentu in avtorju opere iskreno čestital.

Pripominjamo še, da je s to opero rimsko operno gledališče začelo svojo zadnjo sezono. In prav v tem času je opera Zločin v katedrali na programu tržaške opere.

Dossetti duhovnik

Pretekli torek je v bolonjski katedrali prejel mašniško posvečenje Jožef Dossetti. Prisotnih je bilo mnogo njegovih prijateljev. Naslednji dan je daroval prvo sveto mašo v cerkvi svetega Luka. Med drugimi je bil navzoč tudi senator Zoli, bivši ministrski predsednik. Novomašniku je govoril škof D'Avack.

Kardinal Agagianian v Hong Kongu

Na povratku s Filipinov se je kardinal Agagianian pomudil za 64 ur v Hong Kongu. Čas njegovega obiska je bil kratek, vendar silno ploden. V tem kratkem času je opravil 23 javnih nastopov. Obiskal je taborišča kitajskih beguncev in tam otvoril eno šolo; karmeličankam je blagoslovil temeljni kamen za novo cerkev in šolo; blagoslovil je kapelo katoliškega centra; otvoril je ogromne šolske zgradbe misijonske družbe za Zunanje misijone, ki je hotela tako proslaviti 100-letnico delovanja v Hong Kongu. V semenišču je sprejel župnike in redovne predstojnike. Kardinal si je od blizu ogledal misijonsko delo v Hong Kongu in to je bil ravno namen njegovega kratkega obiska.

Predstavniki lombardskih provinc pozdravljajo kard. Montinija

V torek so se zbrali v Milanu zastopniki devetih lombardskih provinc, in čestitali milanskemu nadškofu k njegovemu imenovanju za kardinala. Zbralo se je 500 najvišjih predstavnikov omenjenih provinc. Kardinal Montini je izrazil zadovoljstvo nad soglasnim priznanjem dr-

Molimo za cerkveno edinost!

Vsako leto se od 18. januarja, to je od praznika, ki ga imenujemo Stol sv. Petra, pa do 25. januarja, to je od praznika spreobrnitve sv. Pavla, opravlja po vsem katoliškem svetu osmina za cerkveno edinost. Nekateri imenujejo to osmino »molitveno osmino za zedinjenje ločenih kristjanov«. Pa ni pravilno, ker v tej osmini ne molimo samo za ločene kristjane, ampak za vse, ki so izven katoliške Cerkve, torej tudi za Jude in poganec. Prvotno se je imenovala osemndnevica za cerkveno edinost. Pa glavno ni ime. Glavno je to, kar ta osmina vsebuje, in kar hoče doseči Cerkve pri svojih članih po tej pobožnosti.

NAMEN MOLITVENE OSMINE

Kaj želi Cerkve? Cerkve vabi vernike, naj bi v tem času molili in opravljali dobra dela za namenom, da bi izprosili od Boga povrnitev v edino katoliško Cerkve vseh tistih, ki so ji tuji, ki so se ji oddaljili ali ki so se v teku časov od nje ločili.

To je edini pravi namen, ki ga more imeti taka molitvena osmina. Poudarjam to, ker je znano, da tako molitveno osmino opravljajo tudi nekateri protestanti in pravoslavni. In najbrž je to edina pobožnost, skupna vsemu krščanstvu.

Da Cerkve molí za edinost, ni nič novega, saj se dobro zaveda Jezusovih besed in naloge, ki jo je od nje prejel.

Kdo se ne bo odzval vabilu za molitev in dobra dela, če se spomni Jezusovih besed: Se druge ovce imam, ki niso iz tega hleva; tudi tiste moram pripeljati: in poslušale bodo moj glas in bo ena čreda, en pastir? Prislunimo nadalje Jezusovi molitvi v dvorani zadnje večerje: »A ne prosim samo zanje (to je za apostole), ampak tudi za tiste, ki bodo po njih besedi v me verovali, da bodo vsi eno, da bo svet veroval, da si me ti poslal. In jaz sem jim dal slavo, ki si jo dal meni, da bodo eno, kakor sva midva eno: jaz v njih in ti v meni, da bodo popolnoma eno; da tako svet spozna, da si me ti poslal, in da si jih ljubil, kakor si mene ljubil.« Jezus je nadalje naučil svoje apostole: »Kadar molite, recite: Oče naš, pridi k nam tvoje kraljestvo!«

Lahko bi sedaj dokazal, kako in v katerih prilikah Cerkve molí za cerkveno edinost. Naj nam bo dovolj, da se spomnimo na lepo molitev — posvetitev presvetemu Srcu Jezusovemu... »pokličí jih nazaj v zavetje resnice in k edinosti vere, da bo kmalu ena čreda, en pastir.«

NASTANEK MOLITVENE OSMINE

Kdaj in kako se je začela molitvena osmina za cerkveno edinost? Ideja za to posebno pobožnost se ni porodila med katoličani, ampak jo je začel Pavel Watson, protestantski pastor, pripadnik ameriške episkopalne cerkve. Ta pobožnost ima torej svoj izvor v Severni Ameriki, kjer so jo prvič opravili od 18. januarja do 25. januarja leta 1908.

Leta 1895 je Pavel Watson zbral nekaj neoženjenih pastirjev (protestantskih duhovnikov) v nekako protestantsko redovno družbo, ki ji je vdihnil franciskanskega duha. Tri leta pozneje se je pod njegovim vodstvom ustanovila tudi podobna protestantska ženska družba. Stopil je v zvezo z nekaterimi anglikanskimi pastirji v Angliji, ki so bili sorodnih misli. Eden izmed njih, Spencer Jones, mu je leta 1907 v pismu razložil svojo misel, naj bi na praznik stola sv. Petra, 18. januarja, vsi protestantovski pastirji, ki so za spravo z Rimom, pridigovali o pri-matu apostola Petra. Watson je za to misel pograbil in jo še razširil: Kaj če bi vseh osem dni med praznikom stola sv. Petra in spreobrnitvi sv. Pavla — med tema dvema za spravo s Cerkvijo tako pomembnima praznikoma — pridigovali in molili za zedinjenje. Tovrstna pobožnost naj bi se imenovala »osemndnevica za cerkveno edinost«. Ne da bi Watson čakal na Spencerjevo mnenje glede take razširitve njegovega predloga, je naročil uredniku revije »The Lamp«, ki je bila v ZDA glasilo gibanja, naj začne s propagando za osemndnevico.

žavnih oblasti in poudaril, da uspešno delo za splošni blagor ljudi zahteva medsebojno sodelovanje.

Nedeljske sestre

Nemška kat. organizacija Caritas je na izvirni način priskočila na pomoč sestram, ki so zaposlene po bolnicah. Povabila je gospe in gospodične, da bi ob nedeljah nadomestovale pri bolniških sestrah, ki bi si tako lahko privoščile nekoliko počitka. Pobuda je naletela na ugoden odziv. Pri-glasilo se je nad sto velikodušnih oseb.

Propaganda se ni omejevala samo na objavo tozadevnih člankov v reviji, ampak je s pismi in okrožnicami pridobivala za stvar tako pristaše med anglikanci in protestanti, kakor tudi katoliške duhovnike in celo škofo. Watson je od vseh strani začel dobivati prijave in priznanja. Tako so leta 1908 — od 18. do 25. jan. — protestanti prvič obhajali molitveno osemndnevico za cerkveno edinost.

Od tedaj naprej se je gibanje vedno bolj širilo in poglajljalo. Že dve leti zatem, leta 1910, je ta skupna pobožnost rodila prve sadove: Watson je skupno s svojimi učenci in s svojo redovno družbo vstopil v katoliško Cerkve. Junija istega leta je prejel katoliško mašniško posvečenje.

Osemndnevica pa se je širila — in sedaj še prav posebno po katoličanih, dasi se je nekaterim upiralo, pridružiti se pobožnosti, ki jo je začel protestant. Toda

bojazen je izginila, ko so škofje Združenih držav, Anglije, Kanade in Avstralije drug za drugim brez oklevanja pričeli vpeljavati to pobožnost v svoje škofije. Papež Benedikt XV. pa je uradno potrdil to takó katoliško in vesoljno pobožnost, ji naklonil obilo odpustkov ter jo obvezno uvedel za vso Cerkve. Pij XI. pa je Duhovniški misijonski zvezi poveril skrb za širjenje te osemndnevice med verniki vsega sveta.

Kljub temu, da si je katoliška Cerkve prisvojila to pobožnost naravnost uradno, so tudi protestanti in pravoslavni vztrajali v njej; leta 1921 so jo delegati svetovne konference protestantskih in pravoslavnih cerkva sprejeli za ves nekato-liški svet.

Tako bomo v tem tednu katoličani in nekatoličani povezani med seboj v molitvi.

L. S.

Kaj berejo naši otroci

Otroci v Italiji potrošijo 1 milijardo vsak mesec za časopise

V vsaki prodajalni časopisov lahko opazimo, koliko listov je namenjenih otrokom. Italijanski otrok ima na razpolago 150 različnih časopisov. In teh se poslužujejo tudi naši otroci. Pri tako obilni izbiri kaj naj otrok vzame? Ali bo znal pravilno izbrati? Odloči se zdaj za to, zdaj za ono: in prav to je, kar napravi delo dobrega tiska težko, ko hoče nuditi otrokom zabavnega, a obenem tudi vzgojnega čtiva. Da doseže vzgojni smoter, ki si ga je zastavil, pa mora imeti redne in zveste bralce.

Pet milijonov izvodov tedensko

Statistike nam povedo, da pride v promet vsak teden do pet milijonov izvodov otroških listov. Med to poplavo zavzema dobro čtivo komaj 10 odstotkov, manj dobro, ki ima že nekatere slabe strani, 20 odstotkov, slabo čtivo pa kar 70 odstotkov. Velike so torej nevarnosti, ki prete vsakemu otroku ob branju časopisov.

Vpliv tiska

Otrok je podvržen raznim vplivom. Vsak otrok, posebno od 11. do 14. leta, čuti v sebi željo, da bi se osamosvojil, da bi postal res osebnost. Najprej išče nekoga, ki bi odgovarjal idealu, ki si ga je zastavil, v okolju, kjer živi. In če tam tega zgleđa ne najde, išče drugje, med junaki iz knjiž, filmov in tudi raznih časopisov.

Zato pa je tako važno, da nudimo otroku dobrega čtiva. Posebno morajo za to skrbeti starši in vzgojitelji. Nevarnost ni samo v trenutku, ko otrok bere kvarno čtivo, temveč tako čtivo vtisne njegovi

duši neizbrisni pečat; da mu nepravilno pojmovanje sveta in življenja. Ta nevarnost je sicer skrita, a zato tem bolj učinkovita in uničujoča.

Nudimo otrokom res dobrega čtiva, ker jih tako obvarujemo pred strupom slabega tiska in jim pomagamo do zdravega duševnega razvoja. — Kaj boste dali slovenskemu otroku? Pastirčka.

Sveti oče ločenim bratom

V zadnjem božičnem nagovoru je sveti oče naslovil tople vabilo ločenim kristjanom:

»Z isto očetovsko ljubeznijo kot zahodno Cerkve objemamo tudi vzhodno Cerkve in odpiramo svoje srce in roke vsem tistim, ki so ločeni od tega Apostolskega Sedeža, kjer sam Peter živi v svojih naslednikih „do konca sveta“, in izpolnjuje ukaz, ki mu ga je dal Kristus, da zavezuje in razvezuje vse na tej zemlji in da pase Gospodove ovce.

Z vso gorečnostjo želimo njihov povratek v hišo skupnega Očeta in zato ponavljamo besede božjega Očesa: »Sveti Oče, ohrani v svojem imenu tiste, ki si mi jih zaupal, da bodo eno, kakor sva midva eno.« Na ta način bo nastal en hlev in en pastir.

Naj pridejo torej vsi, rotimo jih z ljubeznijo, naj se izvrši ta povratek čimprej po navdihu s pomočjo milosti božje. Ne bodo vstopili v tujo hišo, temveč v svojo lastno, v isto, ki je bila nekdaj proslavljena po odličnem nauku njihovih prednikov in oblagodarjena po njihovih krepostih.«

ODGOVOR NA VABILO

Patriarh grške cerkve v Carigradu Ate-nagora je z veliko simpatijo sprejel poziv svetega očeta.

Patriarh je govoril metropolitom grške cerkve, da bi bili zares na začetku nove dobe, če bi se mogle uresničiti želje sv. očeta. Dodal je, da sam neprestano molí za zedinjenje in da toplo pozdravlja vsak odkritosrčen poziv za mir, zlasti če prihaja iz središča krščanstva. Pripravljen je tudi narediti potrebne korake, da bi prišlo do edinosti vseh kristjanov. Patriarh je tudi pismeno odgovoril svetemu očetu na njegov poziv k edinosti.

MOLITVENI NAMENI MED MOLITVENO OSMINO

18. jan. - Za zedinjenje vseh kristjanov pod skupnim pastirjem.
19. jan. - Za povratek ločenih vzhodnih kristjanov (pravoslavnih).
20. jan. - Za povratek anglikancev.
21. jan. - Za pridruženje protestantov v Evropi.
22. jan. - Za pridruženje ameriških protestantov.
23. jan. - Za spreobrnjenje grešnikov in mlačnih kristjanov.
24. jan. - Za spreobrnjenje judovskega ljudstva.
25. jan. - Za spreobrnjenje vsega islamskega in poganskega sveta.

MOLITEV ZA VSAK DAN OSMINE:

Gospod Jezus, ki si rekel svojim apostolom: »Mir vam zapustim, svoj mir vam dam,« ne glej na moje grehe, ampak na vero svoje Cerkve in daj ji po svoji volji mir in edinost. Ki živiš in kraljuješ, Bog na vse veke vekov. Amen.

Kulturni delavci na Goriškem so ustanovili Zvezo slovenske katoliške prosvete

V nedeljo 11. januarja se je v Gorici ustanovila Zveza slov. katoliške prosvete (ZSKP). To je dan, ki bo z neizbrisnimi črkami ostal zapisan v zgodovini slov. kat. prosvetnih društev na Goriškem.

Zveznega ustanovnega občnega zbora so se udeležili odborniki vseh treh kat. prosvetnih društev na Goriškem, in sicer iz Gorice, Števerjana in Pevme. Razveseljiv je bil pogled na navdušeno mladino, ki vžiga v mestu in na podeželju ogenj prave krščanske kulture in narodne zavesti.

V pozdravnem govoru je g. dr. prof. Anton Kacin poudaril veliki pomen tega dne in nam nato podal kratko zgodovino slovenskih katoliških prosvetnih društev na Goriškem v času med obema vojnama. Takrat ni bilo vasice, kjer bi ne delovala kat. prosvetna društva. Največ zaslug pri tem delu ima pok. prof. Filip Terčelj, ki se ni ustrašil ne truda ne dela na polju katoliške prosvete. Ko so bila prosvetna društva v največjem razmahu, je zloglasni fašistični režim vse zatrl, večino prosvetnih domov uničil in slovenska beseda in slovenska pesem sta onemeli. Le v zavetju cerkve je smelo slovensko ljudstvo še moliti in prepevati v svojem jeziku, v kolikor mu še tega niso prepovedali. Tako je ostalo vse do druge svetovne vojne.

Če se naši upi po drugi svetovni vojni niso povsem uresničili, smo vendar v toliko pridobili, da živimo v demokratični Italiji, kjer si lahko ustanavljamo svoja društva in imamo svoje prireditve. Toda tudi danes je sovražnik na preži, ne toliko sovražnik slov. jezika, kolikor sovražnik naše vere. Komunistična propaganda je razpletla svoje mreže prav povsod. Zato je nujno potrebno, da se ji postavimo v bran in da nujno naši slovenski mladini pravo katoliško izobrazbo. Slovenska katol. prosvetna društva imajo predvsem to nalogo: vzgojiti zavredno katoliško mladino.

Tajnik SKPD iz Gorice, g. Maks Komac, je nato vodil debato o pravih nove zveze. Navzoči so vsak člen posebej proučili, nakar so bila pravila soglasno sprejeta.

Kitajci obsojajo jugoslovanski »hula hoop«

Pekinski radio je napadel jugoslovanski komunistični tisk, češ da dela propagando za »hula hoop«. Po kitajski sodbi je »hula hoop« dražilo k najbolj nizkotni čutnosti in del politike, ki jo nekatere kapitalistične države uporabljajo za premišljeno podivjanje ljudskih množic.

Radio Peking je navedel poročilo svojega dopisnika iz Beograda, ki pravi, da ljudje zaradi »hula hoop« pozabljajo na zadnje ostanke sramu ter na javnih prostorih v sami kopalni obleki krčevito sušejo usodne obroče.

Petkrat obsojen na smrt

(Nadaljevanje in konec)

V tem pa pride k meni, kakor angel rešitelj, častiti gospod župnik Josip Vrhunec. Nikdar v svojem življenju nisem s tolikim veseljem pozdravil duhovnika kakor tedaj. Odkril sem mu svoje srce iz globočine svoje duše kakor dragemu očetu. Zjokal sem se pred njim, kakor se je zjokal zgubljeni sin in prosil sem ga tolažbe, prosil vsaj kapljice tolažbe, ker drugače moram obupati. In res, njegove krasne besede o demnem razbojniku na križu, o drugih veliko večjih spokornikih, ki so veliko več grešili, pa so postali še svetniki, so mi dale nove moči, novega poguma, dale so mi zaupanja do Boga in v njegovo sveto Mater Marijo. Bil sem pokrepčan! Drugi dan je častiti gospod Vrhunec zopet prišel ob pol sedmih jutraj, me spovedal, obhajal in z menoj molil. Prinesel mi je tudi molitveno knjižico, sv. rožni venec in par drugih knjig.

Pri tej priložnosti se moram zahvaliti častitemu in blagemu g. Vrhuncu iz celega srca za vse, kar je storil dobrega zame, nesrečnega slov. fanta. Cel čas mojih naj-

Sledila je volitev predsednika Zveze. Za to mesto je bil skoro soglasno izvoljen g. prof. Mirko Filej. Vsi so njegovo izvolitev pozdravili z velikim odobravanjem in zadovoljstvom.

Novoizvoljeni predsednik se je zahvalil za izkazano zaupanje in obljubil, da bo še naprej delal za razmah slov. katoliške kulture na Goriškem.

Večer se je zaključil zelo pristržno, vsi smo čutili, da smo kot ena družina, z istimi cilji in ideali, z isto veliko vero v naše slovensko ljudstvo, ki je doslej kljubovalo vsem sovražnikom in bo, upamo, tudi za naprej ostalo dobro in pošteno, Bogu v veselje in našim potomcem v ponos.

MLADIKA 1958

Z decembrsko številko je drugi letnik obnovljene primorske Mladike zaključen. Ko imamo sedaj pred sabo cel letnik, laže presodimo to našo edino slovstveno revijo na Primorskem.

Predvsem velja poudariti njeno opremo in okusno lomljene strani. To so sicer tehnične stvari, vendar so dancs važne, ker se sodobni človek največkrat ustavi le pri zunanjosti, ne da bi revijo ali časopis vrednotil po njegovi vsebini. Takšni so časi in mi jih ne moremo spreminiti.

Tehnični opremi so uredniki vedno skušali dati odgovarjajočo vsebino. Ker je Mladika »družinska« revija, zato je nujno njena vsebina bila vedno pestra, ne da bi načenjala kakih težkih problemov niti literarnih niti drugih. To je Mladiki v korist, čeprav ji nekateri očitajo, da so njeni literarni članki premalo umetniški in moderni. Za moderno umetnost, ki jo razumejo le poedinci ali celo ti ne, naj ne bo mesta v Mladiki tudi v prihodnje ne. Ona naj služi slovenskim družinam na Primorskem, ki so družine meščanov, delavcev in kmetov; naj skuša ustreči naši srednješkolski mladini in njenim željam po lepoti, kakor tudi njenim potrebam po izobrazbi in duhovnem oblikovanju. To naj imajo uredniki pred očmi tudi v prihodnje, če mogoče še bolj kakor v preteklosti. Kajti Mladika bo živela le, če se bo usidrala v naših slovenskih krščanskih družinah. Tem naj prisluhne in njihovim željam. Ako bo Mladika tako pisana in tako urejena, da se na te želje ne bo ozirala, potem bo gotovo v doglednem času morala po isti poti, kot so šli pred njo Razgledi, Sidro, Mlada setev in še druge revije. Skromna narodna manjšina, ki se mukoma bori za svoj narodni obstoj, ne more gojiti umetnosti, ki jo razumejo le literarno vzgojeni posamezniki. Znano nam je, da je uredništvu Mladike zelo nerodno, ker na eni strani prišepetavajo nekateri kritiki, da je treba revijo umetniško višje dvigniti in napraviti iz nje pravo literarno glasilo; na drugi strani pa smo vsi oni, ki živimo bolj tesno z našim kmetskim in delavskim ljudstvom in zato vemo, da bi take revije ne sprejelo. Vsi ti želimo, naj bi

Novodobni socialni problem ne zajema le posamičnih slojev in stanov, ampak se javlja tudi v samih socialnih ustanovah, predvsem v državi. Velike socialne in gospodarske spremembe so vplivale tudi na državo. Dandanes se mora država brigati za veliko več stvari kot nekdanj. Posebno v vojnih letih je država hočes nočes vzela v svojo upravo razna področja, ki v mirnih časih spadajo v zasebni sektor. Oblast države se je v vsakem pogledu povečala in razširila. K temu razvoju je treba pristeti še ideologijo raznih političnih gibanj, zlasti socialističnih, ki bi na vseh socialnih in gospodarskih področjih hoteli imeti državo, državno varstvo in državno skrbstvo. Tako so se ljudje res nekako navadili na državni kotel: vse zahtevajo, vse upajo in vse pričakujejo od države, ne da bi prav pomislili, da so oni sami, ki sestavljajo državo, in da država more le to nuditi, kar prejme od ljudstva, ki je v državi združeno.

Mladika postala takšna, da bi uspešno izpodirvala razne ital. ilustrirane tednike, ki so ljudem bolj v škodo kot v korist. Naše mnenje je zato, da pustimo visoko umetnost Meddobju ali kakim drugim revijam. Mladika naj bo takšna, da si bo zmeraj bolj osvajala slovenske zavedne družine.

Uredništvu je pač težko ustreči tema dvema med sabo protivnima si željama. Zato je v preteklem letu skušalo ustreči malo enim, malo drugim. Kakšne načrte imajo za prihodnje leto, ne vem. Eno pa drži: družinska revija, pisana poljudno in zanimivo, nam je nujno potrebna. Verske revije že imamo: Vero in dom, Duhovno življenje, Katol. misijone. Kdor želi versko revijo, lahko naroči eno teh. Nimamo pa prave družinske revije s posvetno, a vendar moralno dobro vsebino. To vrzel naj napolni Mladika in izpolnila bo svojo nalogo.

V preteklih dveh letih je Mladika iskala svojo pravo pot, ali naj bo literarna ali družinska revija. Zadnji čas smo imeli vtis, da se je odločila za drugo izbiro, to je, da postane res družinska revija. V novem letu želimo, da bi se odločnejše stopila na to pot.

(r + r)

(D P I. XI. 1958)

Ruska katedrala — simbol vzhodnih ločenih kristjanov

popolnoma pripravljen na smrt. Vdan v božjo voljo, čakal sem, kdaj mi bo krvnik zlomil tilnik in me smrt preselil v boljše življenje tam nad zvezde, kjer ne bo več »ta-rdečih«, da bi me še enkrat zapeljali. Bil sem popolnoma pripravljen umreti.

Dan pred smrtjo, 8. maja, mi pa prišlo sporočilo, da je guverner države preložil dan moje smrti na 25. marca 1913, t. j. na velikonočni torek, na praznik Oznanjenja Marijinega. Kakor še črviček v prahu rad živi, tako sem bil tudi jaz vesel te novice. Pozneje sem zvedel, da so poprej imenovani slovenski gospodje župniki z nekatereimi prijatelji dobili dobrih advokatov (pri sodbi sem namreč imel samo odvetnika, katerega mi je dala sodnija), ki so naredili zame prošnjo na guvernerja Tenerja, da sem bil največ zapeljan od drugih, da sem ubil tega moža. Na to prošnjo je potem guverner res preložil dan moje smrti, da se moja zadeva bolj natanko preišče.

Približala se je velika noč 1913. Preložili so zopet mojo smrt na 24. aprila, potem na 27. maja in slednjič na 26. junija. Državna sodnija je zavrgla mojo prošnjo za novo sodbo. Zato so jo prinesli moji prijatelji pred Pardon Board, t. j. pred pomiloševalno komisijo. Ta komisija je guvernerju priporočila moje pomiloščenje in

Po tem razvoju postaja prvič država skrbstvena država, namesto da bi se v pravih mejah brigala za splošno blaginjo; drugi pa se vedno bolj utrjuje miselnost v državno vsepristojnost, v njeno vsemogočnost ali totalitarnost, namesto da bi se držala načela socialne in gospodarske dopolnjujočnosti ali subsidiarnega načela, ki je eno glavnih načel krščanske socialne filozofije.

Vsi vemo, da le pravna država dandanes ne zadošča svojemu namenu. Država se ne more omejiti le na čuvanje pridobljenih pravic državljanov, kakor so učili klasični liberalci, ampak se mora brigati za socialne gospodarske potrebe in stiske svojega prebivalstva. Skratka, brigati se mora za socialno varnost in napredek svojih državljanov. Toda zopet ne tako, da bi postala skrbstvena država, ki brez preudarka povsod in vsakomur pomaga in na vse strani sipa dobrote, samo da jih kdo poželi.

Kaj je posledica takšne skrbstvene državne politike, ki je vzor socialistom? Najvidnejša je ta, da ogromno naraščajo davki in sploh vse socialne dajatve, ki jih plačujejo vestni, poštenti, delovni ljudje, — državne podpore in dobrote pa uživajo zelo pogosto nevredni, delomrneži, lenuhi in špekulanti, ki se znajo ob vsakih razmerah od družbe okoristiti in vedno najdejo kak način, da žive na račun drugih. Po mednarodnih podatkih je ugotovljeno, da vsaj 25% podpor za brezposelnost prejema ljudi, ki do nje nimajo nobene pravice. Enako visok ali še višji odstotek bi našli tudi pri vseh drugih socialnih ustanovah.

Anglija in Avstrija sta pred nekaj leti vrgli pri splošnih volitvah socialistično vladno prav zaradi neznošnega davčnega bremena, ki so ga laburisti naložili prebivalstvu, da krijejo vsa mogoča pretirano visoka nova socialna zavarovanja, ki so jih vpeljali.

Nasprotno pa. država, ki pravilno skrbi za občo blaginjo, pomaga tam, kjer si ljudje sami res ne morejo pomagati. Pa tudi v takih primerih gre njena pomoč bolj za tem, da da pobudo za samopomoč, ki jo državna podpora nekoliko omogoči. Tudi rajši pomaga družinam in pa potrebnim skupinam kakor posameznikom. Pomaga n. pr. družinam s številnimi otroki, gleda, da družinam ali ustanovam, ki so resnično v potrebi, spregleda davke in podobno.

Radio Trst A

od 18. do 24. januarja 1959

Poročila: Ob nedeljah: 8.15, 13.15, 14.15, 20.15, 23.15. — Ob delavnikih: 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15, 23.15.

Nedelja: 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Kronika sedmih dni v Trstu. — 15.20 Šostakovič: Koncert za klavir, op. 35. — 15.40 Poje svetoivanski zbor. — 17.00 »Ura fantazije«, veseloigra v 3 dejanjih. Igrajo člani Radijskega odra, vodi Jože Peterlin. — 21.20 Dalmatinske pesmi.

Ponedeljek: 14.30 Teden v svetu. — 18.10 Koncert sopranistke Ileana Bratuzeve, pri klavirju Silva Hrašovec. — 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 20.30 George Gershwin: »Porgy and Bess«, opera v 3 dejanjih. Orkester in zbor »J. Rosamond Johnson«, vodi Engel Lehman.

Torek: 18.00 Z začarane police: Ivanka Cegnar: »Psiček Belinček«. — 18.10 Bach: Sonata št. 3 v c-duru za violino solo. — 19.00 Utrinki iz znanosti in tehnike. — 20.30 Slovenske instrumentalne zasedbe. — 21.00 Obletnica tedna: »120-letnica rojstva slikarja Cezannea«. — 22.00 Umetnost in življenje: »Dunajska kulturna kronika ob začetku leta«. — 22.15 Simfonični koncert Tržaške Filharmonije, ki ga vodi Giorgio Cambissa.

Sreda: 18.00 Radijska univerza: G. Colonnetti: Pomenki o avtomatizaciji: »Znanstveno proučevanje organizacije industrijske proizvodnje«. — 18.10 Sibelius: »Pelleas et Melisande«, suita op. 46. — 18.30 Vokalni kvintet Niko Štrifof. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 21.00 »Nevitias«, drama v 5 dejanjih Andreja Nikolajeviča Ostrovskega, prevod Josip Vidmar. Igrajo člani Radijskega odra, vodi Jože Peterlin.

Četrtek: 18.00 Z začarane police: Marija Polak: »Začarana deklica«. — 18.10 Stravinsky: Petruška, komični prizori v štirih slikah, balet. — 19.00 Šola in vzgoja: prof. Ivan Theurschuh: »Kaj pravijo javenci o sebi?«. — 20.30 Orkester Bojan Adamič. — 21.00 »Potovanje na mesec«, radijska zgodba, ki jo je napisal Charles Chilton, prevedel pa Mirko Javornik. 10. slika. Nastopajo člani Radijskega odra, vodi Jože Peterlin. — 22.00 Iz sodobne književnosti: Smiljan Rozman: »Nekdos«. — 22.15 Koncert basista Ante Zmikiča, pri klavirju Gojmir Demšar.

Petek: 18.00 Radijska univerza: Ivan Artač: Življenje starih Egipčanov: »Potovanje«. — 18.10 Bela Bartok: Koncert za orkester. — 18.45 Samospeli srbskih skladateljev. — 19.00 Širimo obzorja! Saša Martelanc: »Mladi državljani« - 16. oddaja. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Znanost in tehnika: »Sončna energija v službi človeštva«. — 22.15 Koncert violinista Pier Luigia Urbiniija, pri klavirju Rodolfo Caporali. — 22.40 Slovenski oktet.

Sobota: 15.00 Jugoslavija v pesmi in plesih. — 16.00 Novelist tedna: Stevan Sremac: »Buri in Angleži«. — 16.45 Bizet: Arležanka, suita iz Koncerta št. 1. — 17.30 Velika dela slavnih mojstrov. — 18.00 Oddaja za najmlajše: Fran Novina: »Drzni Tinček«. Igrajo člani Radijskega odra, vodi Slavko Rebec. — 19.00 Sestanek s poslušalkami. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.40 Zbor Emil Adamič. — 21.00 Alfred de Musset: »Vrata morajo biti odprta ali zaprta«. Nastopajo člani Radijskega odra, vodi Stana Offizia. — 22.30 Saint-Saens: Koncert št. 3 v h-molu za violino in orkester.

lažnivci, so roparji svete vere vaših očetov, roparji vašega poštenega in zadovoljnega življenja. Naj vas uči moje žalostno življenje, kam pride človek, ki pozabi na Boga in verjame neumnim socialistom.

Upam, častiti gospod urednik, da mi boste pošiljali Ave Maria brezplačno še nadalje. Bog Vam povrni! Naslov Vam pošljem, kakor hitro pridem v državno jetnišnico. Zelim, da bi Vaš časopis bil v vsakem domu, posebno pa po rudokopih, da tako ljudje vidijo, kdo jim hoče dobro in kdo je pravi prijatelj slovenskih delavcev.

Srčni pozdrav Vam in vsem bralcem lista »Ave Maria«

Vaš Frank Mali

*

Danes, leta 1959, se zdi, da v usodi tega slov. fanta Franka Malija vidimo usodo celega slov. naroda. Kakor Frank Mali, je tudi slov. narod obsojen danes na socialistično ječo zato, ker je veroval socialističnemu tisku in propagandi pred vojno in med njo. Sedaj v veliki večini ne veruje več, toda je prepozno. Pokoro mora delati za svoje »socialistične« grehe. Naj bi Slovenci vsaj izven meja Jugoslavije obvarovali, oziroma rešili iz podobne usode katoliški tisk!

Molitvena osmina v Gorici

V stolnici bo od četrta 22. do nedelje 25. jan. vsako jutro ob 6^h sv. maša z liturgičnimi molitvami in nagovorom.

V četrtek 22. I. ob 4^h konferenca p. A. Korrena DJ za duhovnike.

V petek 23. I. ob 4^h konferenca istega p. A. Korrena DJ za duhovnike.

Zvečer ob 8.30 kulturni večer na Placuti, posvečen vzhodnim cerkvam.

V nedeljo 25. I. ob 18.30 sv. maše v vzhodnem obredu v goriški stolnici. Prisostvoval ji bo tudi g. nadškof.

SKPD V GORICI

priredi v petek 23. jan. ob 20.30
VI. kulturni večer, posvečen

VZHODNIM CERKVAM

Predavanje s skioptičnimi slikami
bo imel p. Anton Koren DJ. —
Vstop prost. — Vabljeni vsi!

Cestne nesreče na Goriškem v lanskem letu

Na Goriškem je bilo lansko leto 384 cestnih nesreč, pri katerih je našlo smrt 19 oseb, 231 pa je bilo ranjenih. Cestna policija pa je naložila 7 milijonov lir globe za razne prekrške cestnega pravilnika.

Doberdob - Jamlje

Božičnica

Prelepe božične pesmi nam vsako leto nudijo veliko duhovnega užitka, in to tem več, čim lepše so zapete, pa tudi številni pevci imajo svoj pomen. Zato smo z veseljem sodelovali, tako naš, kakor jameljski cerkveni zbor pri božičnem koncertu v Gorici. A tudi naše ljudstvo ceni lepo petje; zato smo že tretje leto ponovili koncert božičnih pesmi v Jamljah, in sicer v nedeljo 4. januarja pod vodstvom Maksa Debenjaka. Domači gospod pa je v jedrnatih besedah obrazložil pomen petja. Cerkvene obrede je vodil preč. g. dekan Alojzij Novak.

Polni božičnega razpoloženja smo zapuščali lepo jameljsko cerkvico in ob kozarcu dobrega vina zapeli skupno marsikatero lepo slovensko pesem v gostilni.

Podobno je bilo 6. januarja v Dobrodu. Jameljski in doberdoški zbor je to pot dirigiral č. g. prof. Filej. Izbrane besede msgr. Novaka in čudovito ubrano zapete pesmi so vsem priučenim izvalile veliko občudovanja in priznanja. Tudi ubranemu in veselemu petju naših narodnih pesmi po končani cerkveni pobožnosti je marsikdo prisluhnil in ga, če ne javno, pa vsaj skrito kimaje pohvalil!

RAJBELJ

Z novim letom nam je sneg pobelil dolino in smučarji ter sankarji uživajo zimsko veselje.

Začelo se je pa novo leto zelo dinamično: v enem tednu smo imeli štiri smrti: Umrli sta dve deklici v prvih letih življenja in pa dve ženski, 79-letna Venceslava Rebenšek, rodom iz Maribora, in 64-letna Delizia Manai.

Praznike smo obhajali še kar v sreči in v miru. Presenetila nas je le, kakor ves ostali svet, ruska raketa. Da bi nove iznajdbe človeštvo obrnile k miru in ne k lastni nesreči!

Neznanci so ponovno oskrunili bazoviški spomenik

V petek 9. januarja se je naglo razširila po vsem Tržaškem vest, da so neznanci ponovno oskrunili bazoviški spomenik. Na spomenik so z nitrolakom narisali dva fašistična liktorska svečnja ter pomazali tudi plošči, ki sta bili postavljene leta 1945 in 1956 po prvi skrunitvi spomenika.

Ne samo antifašistične organizacije, temveč vsi poštenci Slovenci se zgražajo nad tem vandalstvom, ki prav gotovo ni v čast dvatisočletni italijanski kulturi.

Seja tržaškega občinskega sveta

Pretekli petek dne 9. januarja je zasedal tržaški občinski svet. Velik del se je bil posvečen odgovorom odbornikov na vprašanja svetovalcev. V začetku se je razvila diskusija o brezplačnih izkaznicah za občinske svetovalce za vse proge mestnega podjetja Acegat. Ker niso bili vsi svetovalci v tej točki edini, je župan zadevo začasno odložil.

Nadalje so razpravljali o povezavi Proseka z mestno telefonsko zvezo. Dela, za katera je občina svoj čas že nakazala 10 milijonov lir, so bila že začeta, a so jih morali prekiniti, ker si niso še edini, kam naj postavijo telefonsko centralo. Prav tako so v teku dela za gradnjo podzemskih pločnikov, ki naj bi vezali med seboj ulice Silvio Pellico, Korzo, ulico Mazzini in ploščad trga Goldoni. Tehnični urad je že izdelal potrebni načrt.

Razpravljali so nadalje o cepivu proti poliomelitisu, ki da ga je tržaško mesto dobilo premalo in pa o združitvi klinike novorojenčkov z otroško bolnišnico Burlo Garofalo. Sedanja klinika za novorojenčke je v zelo neprimernih prostorih, medtem ko je otroška bolnišnica Burlo Garofalo vsa prenovljena in na krasni mestni legi. Tudi glede te točke si svetovalci niso bili edini predvsem zato, ker klinika za novorojenčke spada v pristojnost prefektore.

Obisk ministra za trgovinsko mornarico v Trstu

Minister za trgovinsko mornarico Spataro je obiskal Trst 13. januarja. Imel je vrsto razgovorov z glavnimi zastopniki našega gospodarskega in političnega življenja.

V mestnih gospodarskih krogih pripisujejo velik pomen temu obisku, med katerim se je minister lahko sam prepričal o zmogljivosti tržaškega pristanišča ter o utemeljenosti zahtev, ki jih postavljajo tržaški zastopniki.

»Veliko srečanje« v Dolini

Na praznik sv. Družine je Dolina doživela »Veliko srečanje«, božično igro v petih dejanjih. Komaj v soboto so ljudje zvedeli za prireditve in v nedeljo je bila dvorana polna; nad 250 gledalcev je z zanimanjem spremljalo Herodovo srečanje z Otrokom iz Betlehema.

Cepprav je naš oder majhen in skromno

opremljen, vendar igralci Slovenskega odra iz Trsta prav radi prihajajo v Dolino, ker čutijo, da je vsaka prireditev hvaležno sprejeta. Ko je bilo konec Herodove tragedije, so pri izhodu iz dvorane mnogi izrazili željo, naj tako pridne igralce zopet kmalu povabimo. Nekdo je celo rekel, naj napravimo kar stalno pogodbo za vsako prireditev Slov. odra. Takšno pogodbo je sicer lahko napraviti, toda oder v Dolini bo treba razširiti in vsaj nekoliko opremiti! Pač večne težave, s katerimi se bori skoro vsaka župnijska dvorana!

Zadnjo januarsko nedeljo (24. I.) in na pustno nedeljo (8. II.) bo zopet veselo v naši dvorani. Najprej nastopijo dolinska dekleta, ki hočejo na ta način zaključiti svoj dobro uspehi gospodinjstvi tečaj; na pustno nedeljo pa po stari navadi nastopijo dolinski fantje; istočasno bodo gostovali tudi škejenci. Sosedje iz Boljunca in Mačkovelj, ki berete te vrste, pridite na naše prireditev!

Zakon o nacionalizaciji stanovanj v Jugoslaviji

Kot smo že poročali, je tik pred koncem leta zvezna skupščina v Beogradu sprejela zakon o nacionalizaciji stanovanj in stavbišč v mestih. Natančnejša določila tega zakona so naslednja:

Po temeljni določbi novega zakona lahko državljani Jugoslavije pridobivajo in imajo v lasti: družinsko stanovanjsko hišo z dvema stanovanjema ali tremi manjšimi stanovanji do dveh sob s pritliklino. Civilno pravne osebe, družbene organizacije in društva oziroma združenja državljanov pa smejo pridobivati in imeti v lasti samo poslovne zgradbe in poslovne prostore, ki so namenjeni izključno njihovi dovoljeni dejavnosti.

Take zgradbe in posamezni deli se lahko prosto prodajo ali dedujejo, preseže pa se nacionalizira. V nacionalizirani hiši ostane prejšnjemu lastniku v last eno stanovanje ali pa dve stanovanji, ki nimata skupaj več kakor štiri sobe in stranske prostore.

Po tem zakonu se nacionalizirajo tudi vse poslovne zgradbe in vsi poslovni prostori v državljanski lastni, ki so namenjeni za gospodarske, upravne, prosvetne, kulturne, zdravstvene, socialne in podobne dejavnosti. Civilnopravne osebe, družbene organizacije in društva obdržijo v lasti samo tiste prostore, ki jih uporabljajo za svojo dovoljeno dejavnost. Izjemoma lahko ostane v lasti državljana stanovanjska hiša, ki ima razen enega ali dveh manjših še poslovne prostore do 70 kv. m. Poslovni prostori ali posebne zgradbe, ki jih lastniki uporabljajo za obrtno ali drugo dovoljeno zasebno dejavnost, se izjemoma ne štejejo v dovoljeno število zgradb in delov zgradb in ostanejo v lasti teh državljanov, dokler služijo poslovni dejavnosti lastnika oziroma njegovih zakonitih dedičev.

Gospodarska poslopja, namenjena kmetijski dejavnosti, niso podvržena nacionalizaciji. Prav tako se ne nacionalizirajo manjših skladišč, ki niso pomembna za gospodarsko dejavnost, garaže za največ dva avtomobila, pralnice in sušilnice.

Zakon določa dalje, da se nacionalizira vsa gradbena — zazidana in nezazidana — zemljišča v ožjih gradbenih okoliših mest. Kateri kraji se štejejo za mesta in naselja mestnega značaja, bo določil republiški izvršni svet, nakar bodo okrajni ljudski odbori na predlog občinskih ljudskih odborov določili ožje gradbene okolišje, ki jih bo potrdil republiški izvršni svet. Ti ožji gradbeni okoliši lahko obsegajo samo območje, ki je urbanistično že zgrajeno ali bo po načrtu v doglednem času zazidano.

Za nacionalizirano lastnino — hišo ali posebni del hiše skupaj z zemljiščem, ki je namenjeno za njegovo normalno uporabo — dobi lastnik odškodnino v višini 10% stanovanjske najemnine za dobo 50 let ali za dobo trajanja zgradbe, če je ta krajša od 50 let. Pri določitvi odškodnine

za poslovne prostore pa se bo računala najemnina, ki bi se plačala za ta prostor, če bi se izkoriščal v stanovanjske namene.

Za nacionalizirano nezazidano zemljišče pa dobe dosednji lastniki odškodnino, ki se določi po tarifi za odškodnino za razlašena zemljišča. Izplačuje pa se šele potem, ko se je začela prodaja zemljišča občini ali tistemu, ki ga določi občina. Tudi ta odškodnina se izplačuje v enakih letnih obrokih 50 let. Le če je dosednji lastnik uporabljal zemljišče za kmetijsko dejavnost, ki mu je bila glavni vir dohodkov, dobi odškodninski znesek naenkrat v celoti.

SLOVENSKIM VISOKOŠOLCEM!

To je znak Slovenske akademске liste pri volitvah na tržaški univerzi
Slovenski akademik, podpri

SVOJO LISTO!

R A Z N O

Družina 14 oseb zbežala iz Jugoslavije

Na večer praznika sv. Treh kraljev je iz Jugoslavije pribežal v Avstrijo jugoslovanski državljani J.P. s 13 člani svoje družine. Taki pobegi se sicer dogajajo vsak dan, kajti v avstrijskih zbirnih taboriščih je poleg drugih beguncev tudi na tisoče jugoslovanskih državljanov, ki so izbrali svobodo. J.P. pa je bil še posebno drzen. Pred tremi meseci je namreč sam pribežal iz Jugoslavije v Avstrijo in na tem begu je marsikaj tvegval. V Avstriji se ga je lotilo domotožje, ki se je pred božičnimi prazniki stopnjevalo do take mere, da je znova pobegnil v Jugoslavijo k svojim. Beg se mu je posrečil in na novega leta dan je ponoči z vso svojo družino v mrazu 15 stopinj pod ničlo zapustil svoj dom in svojo domovino. Šest dni so nesrečneži taval po gozdovih in končno se jim je le posrečilo, da so dobili nezastražen prehod in prišli na avstrijska tla. Med člani družine so tudi mali otroci. Sedaj se nahajajo v zbirnem taborišču v bližini Leibnita v pričakovanju, da nadaljujejo svojo pot v srečnejšo bodočnost.

Zaključek geofizičnega leta

31. decembra 1958 so uradno zaključili mednarodno geofizično leto, ki je trajalo 549 dni. Pri tem, v zgodovini človeštva največjem znanstvenem podvigu, je sodelovalo 10.000 znanstvenikov iz 66 držav. Nabrali so si nešteto izkušenj, ki bodo šele v bližnji bodočnosti pokazale svoje uspehe.

OBVESTILA

V UPRAVI našega lista se dobi Koledar svobodne Slovenije za leto 1959, ki je do spet le dni. Prijatelji jasno pisane slovenske knjige in svobodnega izražanja misli, sežite po njem!

Anglo-egiptovska pogajanja

V Kairu bodo v kratkem podpisali finančni sporazum med Egiptom in Vel. Britanijo. Po posredovanju predsednika Svetovne banke Blacka so se pogajanja premaknila z mrtve točke in se bližajo k uspešnemu zaključku. Egipt bo plačal Angliji 25 milijonov funtov šterlingov za poddržavljenje angleških družb, Vel. Britanija pa bo sprostila zaporo nad egiptovskimi fondi (okrog 90 milijonov funtov šterlingov), ki leže zamrznjeni v londonskih bankah.

Na podlagi teh sporazumov bodo lahko obnovili tudi diplomatske odnose, ki sta jih obe državi pretrgali l. 1956.

Nagradno žrebanje KG 1959

Ob mesecu katoliškega tiska napovedujemo tudi letos posebno nagradno žrebanje med našimi naročniki, novimi in stari. Udeležili se ga bodo tisti, ki bodo poravnali celoletno naročnino do 31. jan. 1959. Izžrebali bomo pet nagrad:

- 1 par moških ali ženskih čevljev, na izbiro.
- 1 kos blaga za moško ali žensko obleko, na izbiro.
- otroški pulover,
- usnjena aktovka.
- ženska torbica.
- za naročnike v inozemstvu 1 leto brezplačne naročnine.

Kdor hoče priti v poštev za žrebanje, naj pohiti s plačilom naročnine do konca tega meseca.

PATER ANTON KOREN V TRSTU IN GORICI. Za molitveno osmino za zedinjenje ločenih kristjanov pride iz Rima pater Anton Koren DJ. Na Tržaškem in Goriškem bo imel razna predavanja o vzhodnem vprašanju.

V nedeljo 18. januarja bo ob 4h popoldne daroval v cerkvi v Rojanu sveto mašo v staroslovenskem jeziku (kot pred dve-

Deset let Katoliškega glasa

Prvi četrtek v mesecu februarju l. 1949 je izšla prva številka Katol. glasa, skupnega glasila slov. katoličanov za Goriško in Tržaško. Letos bo torej dopolnil deset let življenja naš list. Za to priliko bomo izdali posebno izdajo na 8 straneh, ki bo izšla v četrtek 29. januarja.

mi leti g. Janežič na Montuzzi). Pri svetli maši bo pel zbor tržaškega semenišča. Med sveto mašo boste lahko prejeli sveto obhajilo pod obema podobama, seveda ne smete tri ure prej užiti nobene hrane in eno prej nobene pijače, razen vode. Razumljivo, da ne smete iti k sv. obhajilu že jutraj.

SESTANEK STARŠEV. Ravnateljstvo Nižje srednje šole (nižje gimnazije) v Gorici vabi vse starše otrok, ki posejajo to šolo, na sestanek, ki bo v nedeljo 18. t. m. ob pol enajstih (10.30) v šolskih prostorih v ulici Randaccio.

Na tem sestanku bodo profesorji poročali o uspehu, ki so ga dijaki dosegli v prvem tromesečju tekočega šolskega leta, in se menili s starši dijakov o vprašanjih, ki zadevajo šolo.

DAROVI:

Darovi za Alojzijeve: N.N., Solkanško polje 1.000; S.B. 2.500; N.N. 1.500; ga. Mirjam Saksida-Pesdirec 10 dol; družina Pelicon, Sovodnje 3.000 lir.

Vsem dobrotnikom naj Bog obilo povrne; gospe Mirjam pa še posebej voščimo mnogo sreče in blagoslova v novem stanu.

Za Marjanišče daruje N.N. iz Trsta 1.000 lir.

Za Slovensko slrotišče: N.N. Gorica 1.000; S.B. Rim 2.500; N.N. Gorica 1.500; N.N. 2.000, deške hlače in nekaj spodnjega perila; družina Toroš 1.000; N.N. Solkanško polje 1.000; ST. MAVER: 130 kg krompirja, 130 kg jabolk, ve denarju: 3.000 lir.

Iskren Bog povrni!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 79% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici